

բերեալ վերամբարձ շարժեալ ճոխաբար ի գլուխ վիժին, հրեշտակագումար զատուց բազմութեան թուուցեալ ակներեւ բոցակերպութեամբ հասեալ ի տեղի յարկի աղօթիցն, հանեցար՝ բնակել(ի)նմա յարակայ. ըստ եկեալ ձայնին առ սուրբն ի վերուստ, որոց խնդութեամբ լցեալ մեծապէս ընդ աստուածահրաշ ծագման յայտնեալ սրբոյ նշանիդ։ Արդ բարեխօսեաւ. և այլն։

Աղբիւր յորդառատ կամօք հօրին անկանոր բղխիւր ի կառս խաչիդ, ուստի զանապան ախտից սրբութեան ի քոյդ կատարի շնորհաբաշխութիւն. առ որ պաղատիմք երկրպագելով՝ անկեալ առաջի կրօղիդ Աստուծոյ անլեզու խօսել, անշունչ ճարտասան. մաղթեալ ազատչին քեզ զազգս Աղամայ, մարբրելով զմեր հոգի, զշունչ և զմարմին ի խարկախութեանց հակառակողին. առաջնորդական հոգով բարութեան ընդ զհայրապետն մեր զՏէր (․) և զօխտս բոլոր սուրբ եկեղեցւոյ հանդիսի վերնոցն պայծառանալ եւ զաստուածապաշտարքայն մեր (․) զօրանալով ի կամս Աստու-

ծոյ. ննջեցելոց շնորհեալ թողութիւն՝ եւ փառաց հանգիստ. ահա յիշեացես և ողորմեսցես փոխեցելոցն յուսով յաշխարհէ, աղաչեմ. յարեղմանութեամբ զընթացս ի մարմնի առ քեզ ողորձել խնդրեմք. խառնելապէս զանձինս և զմիմեանս ամենակալիդ Աստուծոյ յանձն առնեմ։

Նորահրաշ ծագմամբ երեւեալ աստուածեան խաչիդ, կրկին հայցուածովք երկիր պագանեմք, սրբալայելուչ համարձակութեամբ, լինել բարեխօս ընդ մեղաւորացս, ի կցորդութիւն մեծ փտահութեան կալցիս, զբոս մարմնոյ ծնողն Աստուծոյ, զնելով՝ առաջի զմեծ փրկութիւնն՝ որ ի ձեռն զօրժեաց աշխարհի. ոմն զանարատ զծնունդն և զսնունդ ջարմեալ զկուսականն կաթն և զփախուսան. ոմն ձաղանօք կոփումն և զլեղին, և աստուածասպան բերանոցն զթուք. զփուշն և զքացախն և զմերկութիւնն և զոգեպահանջ բեւեռսն և զտէգն, զի ռարսափելի այս յիշատակոք դարձեալ կեցուոցէ, այժմ և յաւուր անհրի։

Շ Է Յ Ք Ս Բ Ի Ր

Հ Ա Մ Լ Է Թ Ե Ի Ո Ի Ր Ո Ի Ա Կ Ա Ն Ն

Համկեր.

Դու զիս ո՛ւր կ'ուզես տանիլ։ Խօսէ՛, ա՛յ չեմ գար հեռու։

Ոչրոշականք.

Մ'իտ դիր ինձ։

Համկեր.

Կը դընեմ

Ոչրոշականք.

Գրեթէ հասեր է իմ ժամն,
Երբ հարկ է որ ծըծըմբեայ, լրկիլէ բոցոյ մէջ դառնամ։

Համկեր.

Ո՛հ, եղճկ, թըշուառ հոգի։

Ոչրոշականք.

Ինձ կարեկից մի՛ լլար դու,
Այլ ուշիւ ականջըդ դիր ինչ որ պիտի յայտնեմ քեզ,
Համէք.

Խօսէ՛, պարոքս է լըսել:

Ոչրոշականք.

Նա և վըրէժս իսկ առնուլն՝
Թեո անգամ մը լըսելուդ:

Համէք.

Ի՞նչ:

Ոչրոշականք.

Ես քու հօրդ հոգին եմ,
Դատապարտուած թափառելու առ ժամանակ մը գիշերն,
Եւ ցորեկն, անսըւաղ կենալ՝ բոցով հրապարփակ,
Մ'ինչեւ որ ողջութեանս ատեն գործած դարչ մեղքերս
Հրատույր մաքրելին: Եթէ քեզ իմ բանտիս տանը
Գաղտնիքն հոյանելու արգել դըրուած չըլլար ինձ,
Պատմութիւն մը կ'ըսէի, որուն թեթեւ բառն անգամ
Քու հոգիդ վեր վար կ'ընէր, կը սառեցնէր ժիր արխնդ,
Աստղերու պէս զոյգ աչքերդ իրենց կապճէն կը շոպէր,
Կը ցըրուէր գըլխուդ հիւսուած և դանգրագեղ գիւսկներն,
Եւ քու այդ մէն մի մագերդ իր արմատին վրայ զատ զատ
Զայրացկոտ ոգնիին փուշերուն պէս կը քրատնէր:
Այլ մարմնէ և արիւնէ ականջներուն համար չեն
Այս յաւէթ յայտնութիւնք... Լըսէ՛, լըսէ՛, ո՛հ, լըսէ՛:
Եթէ բնաւ գըլթասեր հայրըդ սիրեցիր...

Համէք.

Ո՛վ երկինք:

Ոչրոշականք.

Ա՛ռ վըրէժը սպանութեան մ'ահեղ և խուժ:

Համէք.

Սպանութեան:

Ոչրոշականք.

Ահա ելի՛ սպանութեան մ'. անբասրելին ալ իսկ՝ է.
Այլ եղաւ այս ամէնէն ահեղն, անլուր, խուժադուժ:

Համէք.

Փութա՛, ինձ տեղեկացուր, որ սըրաթուի թեւերով
Սիրջ միտածութեան նըման և կամ խորհուրդի՝
Խոյանամ վրէժ խընդրութեան:

Ոչրոշականք.

Պատրաստ ես դու, կը տեսնեմ:

կ'ըլլայիր մորենիէն աւելի հեղգ՝ որ հանդարտ
լեթէի տփանցը վրայ կը ջովանայ, կը ների,
թէ ասկէ չի գըրգուէիր: Հիմայ, Համէթ, լըսէ ինձ:
Ձայն ելաւ, թէ՛ պարտեղիս մէջ մինչդեռ քուն կ'ըլլայի,
եւ օձէ մը խածուեցայ: Բոլոր Դանիոյ ականջներն
իմ մահուանս այս կեղծ գրոյցովը գռհհկաբար խաբուեցան:
Բայց գիտցի՛ր, զու, վեհ կըտրիճ. օձն որ խայթեց հօրդ արևն,
իր պըսակն հիմա կը կրէ:

Համէթ.

Ո՛վ գուշակող իմ հոգիս.

Հօրեղբայրս:

Ուրուակաւնը.

Այո՛, հըրէշն այն ազգապիղծ, շընացող,
իր ոգւոյն թովչութեամբը և նենդող նուէրներով,
(Ո՛հ, անէ՛ծք ոգւոյ՛, անէ՛ծք նըւէրներուն, որ ունին
Ա՛յսքան ոյժ հրապուրելու), իր անհամեստ ցանկութեան՝
Դըշխոյի կամբը ձըգեց, կանանց մէջէն, արտաբուստ,
Ամենէն առաքինին: Ո՛հ, ի՛նչ անկումն էր, Համէթ,
ինծմէ, որուն միշտ սէրն արժանապէս կ'ընթանար,
Ձեռք ձեռքի կըցած, Երգմամբն՝ որ հարսանեաց մէջ տըւի,
խոնարհիլ թըշուառի մ', որու բնատուր պարգևներն
իմինիս քով բան չէին: Այլ ինչպէս որ լաւութիւնն
Անասան կը մընայ միշտ, թէ և անոր միութիւն
հրաշագեղ գէմբով քըծնի. սոյնպէս նաև հեշտութիւն,
թէպէտ և չըքնադատես ևս հրեշտակի մ'հետ զուգուած,
Դիւցական իսկ անկողնի մէջ պիտի փոյթ յափրանայ,
Եւ գըտնէ իր ճարակն աղտեղութեան մէջ միայն:
Բայց, կամաց: Առաւօտեան սիւսն է կարծես կը շընչմ:
կարճատենք: Երբ անփոփոխ սովորութեանս համեմատ,
կ'առնուի ես պարտեղիս մէջ կէսօրէն յետոյ քուն,
Հօրեղբայրդ, այն խաղաղ ժամուն՝ իմ՝ քով սպրդեցաւ,
Բարգի անխիժած հիւթէն լեցուն սըրուակով մ',
Եւ ունկանըս խոռոչին մէջ թափեց բոլր կաթով նիւթն:
Ի այնպէս անոր ազդումն արեան մարդուս թըշնամի,
Որ մարմնոյ բընական նըրբանցքներէն, գըռներէն՝
Սընգիկի պէս կ'անցնի շուտ, և ինչպէս շիթ մը թըթուի
կաթի մէջ, կը պաղեցնէ, կը թանձրացնէ սաստկութեամբ
Մ'աբրազոյն և ջինջ արիւնն իսկ անգամ: Նոյնն՝ եղաւ ինձ.
Եւ իսկոյն, պատեց որքիւնը կեղևի պէս ամբողջ՝
Ժահահոտ և զազրալի թեփով մը, նման Դադարու,
իմ մարմնոյս ողորկ երեսն: Սհա քունիս մէջ ի՛նչպէս
ինծմէ խլեց եղբօր մը ձեռք՝ կեանք, թագ, գըշխոյ միանգամայն:
Եւ նոյն իսկ մեղքերուս ծաղկածութեան մէջ հընձուած,
Առանց սուրբ խորհուրդներու, անպատրաստից, անթոշակ,
Ղըրկուեցայ դատողիս գիմաց, առանց քըննութեան,

Ծանրացած գըլխուս վըրայ յանցանքներովն բոլոր :
Ահագին, ո՛հ, ահագին, սարսափելի՛ ահագին,
Եթէ դու անողորմ չես, մի՛ հանդուրժեր բնաւ ասոր,
Որ ըլլայ Դանիոյ արքայաշուք առագաստն
Հնչտութեան և նըզովեալ մըժղնէութեան անկողին :
Քայց ինչ որ ըլլայ ճամբան, որով այս գործս հալածես,
Թող մընայ միտքդ մաքուր, և մի՛ խողուր որ հոգիդ
Մըտածէ՛ որ և իցէ բան մը քու մօրդ հակառակ :
Թող երկնից և այն իրեն սըրտին կառչած փուշերուն՝
Որ խայթեն, զինք պատըտեն : Մի՛անգամ ընդ միշտ, ո՛ղջ կեցիր :
Կ'իմացնէ կայծոռիկըն թէ մօտ է առաւօտ,
Առկայծեալ իր այն կըրակն այլադունիլ կը սկսի :
Ո՛ղջ կեցիր, ո՛ղջ կեցիր, ո՛ղջ կեցիր դու : յիշէ՛ զիս :

(Ուրախութեամբ) :

Ո՛ղջ երկնից դուք համագունդ լեզէոններ. ո՛ղջ երկիր :
Դեռ այժմ ի՛նչ : Ձեզ հետ զուգեմ՝ նա և դըժոխքն... Ո՛հ, ամօթ...
Նըւաճէ, նուաճէ ըզքեզ, սիրտ իմ, և դուք, իմ ջիղերս,
Առժամայն մի՛ ծերանայք, այլ բրոնեցէ՛ք զիս ամուր...
Ինձ յիշէ՛ ըզքեզ. այո՛, հէք ուրուական, քանի որ
Յիշողութիւնն ունենայ տեղ մ'այս մոլորած գունտիս մէջ :
Բոլոր սին և աննըշան յիշատակները ջընջել,
Գիրքերու ամէն առած, ձե, անցեալին պատկերները՝
Ջորոնք օրինակեց անբուն հասակ, զըննութիւն,
Եւ միայն պիտի ապրի քուկին պատուէրդ՝ ուղեղիս
Հատորին էջերուն վրայ, փակուած անարգ իրերու :
Այո՛, օն և օն երկինք : Ո՛ղջ նենգաժետ, դըրժող կին :
Անըզգամ, ո՛հ, անըզգամ, ժըպտող և ժանտ անըզգամ :
Իմ պնակի՛ տս : Հոն կարեոր է նըշանել, թէ՛ կըրնայ
Ժըպտիլ մնորդ մը, ժըպտիլ, և անըզգամ մ'իսկ ըլլալ :
Գէթ այս բանըս Դանիոյ մէջ ըլլալուն, անշուշտ եմ :

(Կը ետ)

Ահա հոս ես, հօրեղբայր : Հիմայ է իմ նշանաբանս՝
Ո՛ղջ կեցիր, ո՛ղջ կեցիր, յիշէ՛ դու զիս : Երգուընցայ :

Թորգմ. Հ. Արիստ. Քաղաքախօսական .

